Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

SÄKERHETSDATABLAD

Novabalance®

Revision: Avsnitt som innehåller revidering eller ny information har markerats med ♣.

♣ AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/PREPARATET OCH BOLAGET/FÖRETAGET

1.1. **Produktbeteckning** ..... **NovaBalance®**
Innehåller fosforsyra

1.2. **Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från** ..... Får endast användas som additiv till växtskyddsmedel.

1.3. **Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad** ***CHEMINOVA A/S***, ett dotterbolag til FMC Corporation
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Danmark
SDS.Ronland@fmc.com

1.4. **Telefonnummer för nödsituationer**
Företag ..... +45 97 83 53 53 (dygnet runt; endast i nödsituationer)

Medicinska nödsituationer
Finland ..... +358 9 471 977
Sverige ..... +46 08-331231
112

♣ AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER

2.1. **Klassificering av ämnet eller blandningen** ..... Frätande för huden kategori 1B (H314)

Hälsorisker ..... Produkten kan orsaka allvarlig irritation av ögon, hud och luftvägar, i synnerhet vid långvarig kontakt. Förtäring kan skada den övre delen av mag-/tarmkanalen.

Miljörisker ..... Produkten förväntas inte ha några farliga egenskaper med hänsyn till miljön.

2.2. **Märkningsuppgifter**
Enligt EU-förordning 1272/2008 med ändringar

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

Produktbeteckning ..... NovaBalance®
Innehåller fosforsyra

Faropiktogram (GHS05) .....

Signalord ..... Fara

Faroangivelser
H314 ..... Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.

Säkerhetsangivelser
P264 ..... Tvätta händerna grundligt efter användning.
P280 ..... Använd skyddshandskar, skyddskläder och ögonskydd/ ansiktsskydd.
P301+P330+P331 ..... VID FÖRTÄRING: Skölj munnen. Framkalla INTE kräkning.
P303+P361+P353 ..... VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten/duscha.
P305+P351+P338 ..... VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
P405 ..... Förvaras inlåst.

2.3. **Andra faror** ..... Ingen av beståndsdelarna i produkten uppfyller kriterierna för att vara PBT eller vPvB.

♣ AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.1. **Ämnen** ..... Produkten är en blandning, inte ett ämne.

3.2. **Blandningar** ..... Se avsnitt 16 för fullständig text till faroangivelser.

Rapporteringsbar substans	Innehåll (vikt-%)	CAS-nr.	EG-nr. (EINECS-nr.)	Klassificering
Fosforsyra	10 - 30	7664-38-2	231-633-2	Skin Corr. 1B (H314)

AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1. **Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen**

Inhalation ..... Vid illamående förs vederbörande genast ut i friska luften. Lättare fall: Håll personen i vila och under uppsikt. Kontakta läkare vid ihållande obehag. Svåra fall: Kontakta genast läkare eller ring efter ambulans.

Hudkontakt ..... Ta av nedsmutsade kläder och skor. Skölj med stora mängder vatten.

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

Tvätta med tvål och vatten. Sök läkare om det utvecklas någon irritation.

Ögonkontakt ..... Skölj genast med rikligt med vatten eller ögonbadsvätska, öppna ögonlocken då och då, tills det inte finns kvar något av kemikalien. Ta ut eventuella kontaktlinser efter några minuter och skölj ögonen igen. Kontakta genast läkare.

Förtäring ..... Produkten kan framkalla irritation av mag-/tarmkanalen. Skölj genast munnen och drick vatten eller mjölk. Framkalla inte kräkning. Skölj munnen och drick vätska igen om kräkning uppstår. Uppsök läkare.

4.2. **De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda** ..... Lokal irritation (rodnad, blåsor, sår, hosta, smärta).

4.3. **Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs** I händelse av kontakt med ögonen eller vid förtäring är det nödvändigt att genast uppsöka läkare.

Anvisningar till läkaren ..... Produktens lokalirriterande effekter kan behandlas på sedvanligt sätt mot effekter av syror eller ångor/dimma från syror. Eventuell skada på slemhinnan kan utgöra en kontraindikation för magsköljning.

♣ AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

5.1. **Släckmedel** ..... Pulver eller koldioxid för små bränder, vattenstråle eller skum för större bränder. Undvik kraftiga sprutstrålar.

5.2. **Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra** De väsentliga nedbrytningsprodukterna är kolmonoxid, koldioxid och fosforpentaoxid.

5.3. **Råd till brandbekämpningspersonal** Produkten kan inte brinna. Tankar och behållare ska hållas nedkylda genom att sprutas över med rikliga mängder vatten. Undvik all kontakt med produkten.

AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1. **Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer** Det rekommenderas att ha en förutbestämd rutin för hantering av spill. Tomma behållare som kan förslutas, dock ej av metall, ska finnas tillgängliga.

Använd all erforderlig personlig skyddsutrustning vid saneringen. Beroende på utsläppets omfattning kan detta innebära att bära andningsskydd, ansiktsmask eller skyddsglasögon, kemikalieresistenta kläder, handskar och stövlar.

Stoppa snarast källan till utsläppet om det kan ske på säkert sätt. Undvik och minska bildandet av ångor och dimma så långt det är möjligt. Exponering genom nedsprutning bör undvikas.

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

6.2. **Miljöskyddsåtgärder** .....

Undvik ytterligare spridning på markytor, jord eller i vattendrag. Undvik utsläpp av tvättvatten till ytvattenbrunnar och avlopp. Okontrollerat utsläpp i vattendrag måste genast anmälas till ansvarig myndighet.

6.3. **Metoder och material för inneslutning och sanering**

Det rekommenderas att tänka igenom hur man kan förebygga skadliga effekter av spill, som t ex uppdämning eller övertäckning. Se GHS (bilaga 4, avsnitt 6).

Vid större spill rekommenderas att täcka över med våt sand, jord eller liknande och tillkalla professionell hjälp.

Avlopp täcks över om situationen kräver det. Spill av vätska på golv eller annan ogenomtränglig yta avlägsnas med hjälp av absorption med släckt kalk, universalbindemedel, attapulgit, bentonit eller annan typ av absorberande lera och samlas upp i lämpliga behållare. Området sköljs av med vatten. Använda behållare försluts ordentligt och märks upp.

6.4. **Hänvisning till andra avsnitt** .....

Se underavsnitt 8.2. för personlig skyddsutrustning.
Se avsnitt 13 vad gäller bortskaffning.

AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING

7.1. **Försiktighetsmått för säker hantering**

I industrimiljö rekommenderas att undvika all personlig kontakt med produkten genom att hantera den maskinellt så långt det är möjligt. Effektiv mekanisk ventilation eller lokal utsugning bör finnas. Avgaserna ska filtreras eller behandlas på annat sätt. Se avsnitt 8 för personligt skydd i dylik situation.

Undvik att andas in ångor eller dimma. Undvik kontakt med ögon, hud eller kläder.

Tvätta noga med tvål och vatten efter avslutat arbete. Undvik att gå med förorenade kläder. Tvätta skyddsutrustning med tvål och vatten genast efter användandet, i synnerhet insidan av handskarna.

Undvik utsläpp i miljön. Allt avfall, t ex från rengöring av utrustning osv. ska samlas upp och behandlas som farligt avfall. Se avsnitt 13 vad gäller bortskaffning.

7.2. **Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet**

Produkten är stabil under normala lagringsförhållanden. Skydda mot frost. Min. förvaringstemperatur är 5°C.

Förvaras i slutna och märkta behållare. Förvaringsutrymmet ska vara konstruerat av eldfast material, stängt, torrt, ventilerat och med ogenomträngligt golv, otillgängligt för barn och obehöriga personer. Utrymmet får endast användas till förvaring av kemikalier. Livsmedel,

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

drycker, foder och utsäde får inte finnas. En vattenkran för handtvätt bör finnas tillgänglig.

7.3. **Specifik slutanvändning** ..... Produkten får endast användas som additiv till växtskyddsmedel.

♣ AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

8.1. **Kontrollparametrar**

		År	
Fosforsyra	AFS 2011:18	2011	NGV 1 mg/m^3; KTV 3 mg/m^3

DNEL, inhalation ..... 10.7 mg/m^3
PNEC, vattenmiljö ..... Ingen risk identifierad

8.2. **Begränsning av exponeringen** .... Förhållningsreglerna i avsnitt 8 gäller först och främst arbete med outspädd produkt. För blandning av sprutvätska och spridning av den färdiga sprutvätskan kontrollera först krävda förhållningsregler och anvisningar för användning av personlig skyddsutrustning för övriga beståndsdelar.

Andningsskydd ..... Den outspädda produkten ger normalt ingen anledning till fara vid exponering under normal användning. Om det på grund av olycka uppstår tunga ångor eller dimma ska personalen bära andningsskydd. Filter typ A2B2E2K2P3 (kombinationsfilter; färgkod brun, grå, gul, grön och vit).

Skyddshandskar ..... Använd kemikalieresistenta handskar som laminat, butylgummi eller nitrilgummi. Genombrottstiden för dessa material vad gäller produkten känns inte till.
Generellt sett ger handskar dock endast delvis skydd mot hudkontakt, eftersom det lätt uppstår små revor och korsförorening. Det rekommenderas därför att begränsa allt manuellt arbete och byta handskar genast om man misstänker förorening. Var försiktig så att inget vidrörs med förorenade handskar. Handskarna ska tvättas med tvål och vatten innan de tas av. Tvätta genast händerna med tvål och vatten efter avslutat arbete.

Ögonskydd ..... Bär hellre ansiktsmask än skyddsglasögon. Det rekommenderas att ögonbadsvätska finns tillgänglig i omedelbar närhet till arbetsområdet när det finns risk för kontak med ögonen.

Övrig skyddsutrustning Använd lämpliga kemikalieresistenta skyddskläder för att undvika kontakt med huden, beroende på omfattningen av exponeringen. Under normala arbetsförhållanden, när exponering för materialet inte kan undvikas under en begränsad tidsperiod, kan användning av vattenavvisande byxor och förkläde eller heltäckande skydd av PE vara tillräckligt. I händelse av mera betydande exponering eller långvarig exponering kan heltäckande skydd av barriärlaminat krävas.

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

9.1. **Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper**

Utseende	Färglös vätska
Lukt	Nästan luktfri
Lukttröskel	Ej fastställd
pH-värde	0,5 - 1,2
Smältpunkt/fryspunkt	Ej fastställd
Initial kokpunkt och kokpunktsintervall	Ej fastställd
Flampunkt	> 100°C (ej brännbart)
Avdunstningshastighet	Ej fastställd
Antändlighet (fast/gas)	Ej relevant då produkten är flytande.
Övre/nedre antändnings- eller explosionsgränser	Ej fastställt
Ångtryck	Ej fastställt
Ångdensitet	Ej fastställd
Relativ densitet	Ej fastställd Densitet: 1,14 - 1,16 g/ml
Löslighet	Lösligt i vatten
Fördelningskoefficient: n-oktanol/ vatten	Ej fastställd
Självantändningstemperatur	Ej fastställd
Nedbrytningstemperatur	Ej fastställd
Viskositet	Ej fastställd
Explosiva egenskaper	Ej explosivt
Oxideringsegenskaper	Ej oxiderande

9.2. **Annan information** ..... Någon ytterligare information finns ej tillgänglig.

AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1. **Reaktivitet** ..... Produkten är sur. Några andra speciella reaktiva egenskaper känner man inte till.

10.2. **Kemisk stabilitet** ..... Produkten är stabil vid rumstemperatur.

10.3. **Risken för farliga reaktioner** ..... Produkten kan reagera med alkaliskt material och frigöra värme. Detta är en syra-bas-neutraliseringsreaktion, som kan vara farlig på grund av värmeutvecklingen.

10.4. **Förhållanden som ska undvikas** Vid uppvärmning kan produkten avge skadliga och lokalirriterande ångor.

10.5. **Oförenliga material** ..... Basiska produkter, starkt oxiderande produkter

10.6. **Farliga sönderdelningsprodukter** Se underavsnitt 5.2.

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

♣ AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1. **Information om de toxikologiska effekterna**

* = Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda

Produkten

Akut giftighet ..... Produkten är praktiskt taget ogiftig. * Den måste dock alltid hanteras med normal omsorg för hantering av kemikalier.

Produktens akuta giftighet bedöms enligt följande:

Upptagningssätt:	- förtäring	LD_{50}, oral, råtta: > 2000 mg/kg
	- hud	LD_{50}, dermal, råtta: > 2000 mg/kg
	- inhalation	LC_{50}, inhalation, råtta: > 5 mg/l/4 h

Frätande/irriterande för huden ..... Produkten är irriterande för huden.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation Produkten är irriterande för ögonen.

Luftvägs- eller hudsensibilisering Produkten förväntas inte vara sensibiliserande. *

Mutagenicitet i könsceller ..... Produkten innehåller inga ingredienser kända för att vara mutagena.*

Carcinogenicitet ..... Produkten innehåller inga ingredienser kända för att vara cancerframkallande. *

Reproduktionstoxicitet ..... Produkten innehåller inga ingredienser kända för att ha negativa effekter på reproduktionen. *

STOT – enstaka exponering ..... Så långt vi känner till har inga specifika effekter observerats efter enstaka exponering. *

STOT – upprepad exponering ..... Inga data föreligger för fosforsyra, men ämnet ska förväntas ha lokalt irriterande effekt vid upprepad exponering p g a dess syra-effekt. *

Aspirationsrisk ..... Produkten medför inte någon risk vid aspiration. Den innehåller inga beståndsdelar som är kända för att orsaka kemisk lunginflammation. *

Symptom och effekter, akuta såväl som fördröjda ..... Lokalt irriterande.

Fosforsyra

Akut giftighet ..... Ämnet är praktiskt taget ogiftigt.

Ämnets akuta giftighet har bedömts enligt följande:

Upptagningssätt:	- förtäring	LD_{50}, oral, råtta: 1530 mg/kg
	- hud	LD_{50}, dermal, råtta: 2740 mg/kg
	- inhalation	LC_{50}, inhalation, råtta: 1,7 mg/l/h

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

Frätande/irriterande för huden	Ämnet är irriterande för huden.
Allvarlig ögonskada/ögonirritation	Ämnet är irriterande för ögonen.
Luftvägs- eller hudsensibilisering	Några fall där fosforsyra har orsakat allergi känns inte till. *

AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION

12.1.	**Toxicitet**	Produkten är skadlig för vattenlevande organismer p g a dess syra-effekter. I allmänhet dör eller påverkas djur och växter vid pH under 4.
12.2.	**Persistens och nedbrytbarhet**	Vid utsläpp av små mängder i miljön bryts produktens beståndsdelar lätt ned eller tas upp direkt i det naturliga kretsloppet.
12.3.	**Bioackumuleringsförmoga**	Se avsnitt 9 vad gäller oktanol-vatten fördelningskoefficienten. Bioackumulering anses osannolik.
12.4.	**Rörligheten i jord**	Produktens beståndsdelar är mobila i jord.
12.5.	**Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen**	Produkten uppfyller inte kriterierna för att vara PBT eller vPvB.
12.6.	**Andre skadliga effekter**	Några andra negativa effekter i miljön känns inte till.

AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING

13.1.	**Avfallsbehandlingsmetoder**	Resterande mängder av materialet och tomt men ej rengjort emballage är att betrakta som riskavfall.
	Hantering av produkten	Enligt ramdirektivet för avfall 2008/98/EG skall man först överväga möjligheterna för återanvändning eller återvinning före bortskaffning. Material som inte kan användas igen eller omarbetas kemiskt skall behandlas som farligt avfall enligt SFS 2001:1063 och överlämnas till godkänd kemisk destruktionsplats eller till kontrollerad förbränning med rökgasrensning. Föreslagen EWC-kod: Syror, 20 01 14 Undvik att förorena vatten, livsmedel, foder eller utsäde vid lagring eller bortskaffning.
	Hantering av emballage	Tomt emballage kan bortskaffas som vanligt hushållsavfall, om emballaget har sköljts ur noga med vatten.

AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION

ADR/RID/IMDG/IATA/ICAO klassificering

14.1.	**UN-nummer**	1760

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

14.2.	**Officiell transportbenämning**	Corrosive liquid, n.o.s. (phosphoric acid) Frätande vätska, n.o.s. (fosforsyra)
14.3.	**Faroklass för transport**	8
14.4.	**Förpackningsgrupp**	III
14.5.	**Miljfaror**	Produkten är inte klassificerad som miljöfarlig vad gäller transport.
14.6.	**Särskilda försiktighetsåtgärder**	Undvik utsläpp till miljön.
14.7.	**Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/8 och IBC-koden**	Produkten transporteras inte i bulktanksfartyg.

AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1.	**Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö**	Får ej användas av ungdomar under18 år (se lagstiftning vad gäller farligt arbete för ungdomar).
15.2.	**Kemikaliesäkerhetsbedömning**	Någon kemikaliesäkerhetsbedömning krävs ej.

♣ AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION

Relevanta ändringar i säkerhetsdatabladet ..... Endast små korrigeringar.

Lista över förkortningar .....

AFS	Arbetarskyddsstyrelsens FörfattningsSamling
CAS	Chemical Abstracts Service
DNEL	Derived No Effect Level
EINECS	European INventory of Existing Commercial Chemical Substances
EWC	European Waste Catalogue (Europeiska Avfallskatalogen)
GHS	Globally Harmonized classification and labelling System of chemicals, femte reviderade utgåvan 2011
IBC	International Bulk Chemical code
ISO	International Organisation for Standardization
IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry
KTV	Korttidsvärde
LC_{50}	50% Lethal Concentration (dödlig koncentration 50%)
LD_{50}	50% Lethal Dose (dödlig dos 50%)
MARPOL	Regler från International Maritime Organisation (IMO) för varor som är farliga för havsmiljön
NGV	Nivågränsvärde
n.o.s.	Not otherwise specified
PBT	Persistent, Bioaccumulative, Toxic
PNEC	Predicted No Effect Concentration
STOT	Specific Target Organ Toxicity

Cheminova A/S
Thyborønvej 78
DK-7673 Harboøre
Denmark
+45 9690 9690
www.fmc.com
CVR No. DK 12 76 00 43

	TLV	Threshold Limit Value
	vPvB	very Persistent, very Bioaccumulative

Referenser ..... Nämnda data för fosforsyra återfinns på ett flertal ställen.

Metod för klassificering ..... Beräkningsregler

Använda faroangivelser ..... H314 Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.

Råd om utbildning ..... Detta material får endast användas av personer som är medvetna om dess farliga egenskaper och som har fått instruktioner om erforderliga säkerhetsåtgärder.

Informationen i detta säkerhetsdatablad tros vara riktig och tillförlitlig, men användning av produkten kan variera och situationer som FMC Corporation inte har kunnat förutse kan förekomma. Användare av materialet måste kontrollera informationens validitet under lokala förhållanden.

Upprättat av: FMC Corporation / Cheminova A/S / GHB